

#DKVILD
SAMMEN OM ET VILDERE DANMARK

Projektindstilling til:

**Danmarks VILDESTE
kommune**

PRAKTISK INFO

Frist: 1. juni 2022 kl. 14.00

Indstillingen sendes til: vild@mim.dk

GLADSAXE

Finale grønbogen

Kommunenavn:

Gladsaxe Kommune

Kontaktperson(-er):

Anders Adams andada@gladsaxe.dk

Jeres VILDE projektside:

www.gladsaxe.dk/natur

Finaleprojektets titel/overskrift:

Den flerstammede bøg

Kort beskrivelse af projektet:

Projektet handler om at bevare et ikonisk bøgetræ i Aldershvile slotspark. Træet er karakteristisk med de mange stammer og er over 150 år gammelt – og det er kendt og elsket af mange borgere. Projektets målgruppe er dermed alle borgere i Gladsaxe Kommune samt andre der besøger Aldershvile slotspark.

I 2021 blev svampen stor kulsvamp opdaget på træet. Denne svamp er en af de arter, der udløser, at et træ opfattes som et risikotræ – det vil sige et træ, hvor der er fare for forbipasserende, hvis træet vælter eller større grene knækker af.

I Danmark er der ikke tradition for at bevare gamle træer, når de bliver risikotræer. Det er en af grundene til, at de gamle træer er så få. Den hidtidige forvaltning af risikotræer i Gladsaxe Kommune har været at skære kronen af træerne – hvis muligt – og efterlade en høj stub til naturligt forfald. Denne praksis er langt bedre for biodiversiteten end at fælde træet, men slår alligevel træet ihjel. Det døde ved er godt for mange arter, men levende, gamle træer tilbyder endnu flere levesteder over mange flere år.

I dette projekt har vi valgt at bevare træet som biologisk levested. For at sikre parkens gæster mod nedfaldne grene har vi etableret en let indhegning, som viser, at træet skal nydes, men at området omkring træet også skal respekteres. Det er vurderet, at bøgen kan stå i årtier endnu, men det er svært at forudsige, hvordan og hvornår træet vil bryde sammen.

Den flerstammede bøg er over 150 år og et såkaldt veterantræ. Veterantræer er træer med blandt andet sår, hulheder, døde grene og vandfyldte huller, og de udgør en meget vigtig og sjælden biodiversitetsressource. I et veterantræ er der både døde og levende partier. Det skaber stor variation for de arter, der lever i og på træet. Saft, der strømmer ud af sår på levende træer, er fx en vigtig kilde til energi for mange insekter herunder store sommerfugle. Når barken bliver tilpas gammel, og når træets vækst er gået så meget i stå, at barken er stabil og ikke hele tiden udvider sig, kan der flytte sjældne mosser og laver ind.

At bevare de gamle træer er et af de vigtigste virkemidler for at bevare truet biodiversitet, da op i mod 1/3 af skovens arter er knyttet til veterantræer og dødt ved. At bevare Den flerstammede bøg giver derfor et næsten uendeligt rum til varierede levesteder, når træet gennemgår sin lange alderdom.

Hvorfor skal netop dette projekt og jeres kommune kåres som Danmarks VILDESTE:

Nogle af de mest truede arter knytter sig til veterantræer, så en ændret forvaltning gør en meget stor forskel for biodiversiteten, i private haver, såvel som på kommunale og statslige arealer. Netop derfor nyder dette projekt stor lokal bevågenhed fra mange aktører. At bevare den mangedagede bøg har derfor et VILDT stort potentiale på mange niveauer i forhold til at ændre den måde vi arbejder med naturforvaltning på i Danmark.

Beskriv hvordan projektet lever op til de overordnede bedømmelseskriterier

- **Nytænkende** (max 200 tegn med mellemrum): *I modsætning til vores nabolande er forvaltningen af risikotræer i Danmark ikke særlig fokuseret på bevarelse. At arbejde med bevarelse af træer med stor kulsvamp er fagligt nyskabende.*
- **Engagerende** (max 200 tegn med mellemrum): *Projektet inspirerer til bevarelse af træer, også i private haver. Det betyder samtidig en lille indskrænkning for parkens brugere og viser på lille skala hvordan vi mennesker må afstå plads til naturen.*
- **Vedvarende** (max 200 tegn med mellemrum): *Vi bevarer og sikrer et vigtigt levested. Derfor udpeger Gladsaxe Kommune Den flerstammede bøg som veterantræ i den næste revision af plejeplanen for området, så træet sikres for fremtidige generationer.*
- **Stort** (max 200 tegn med mellemrum): *Nogle af de mest truede arter knytter sig til veterantræer, så en ændret forvaltning gør en meget stor forskel for biodiversiteten, i private haver, såvel som på kommunale og statslige arealer.*

Intelligent (max 200 tegn med mellemrum): *Projektet sætter fokus på vigtigheden i at bevare den natur, vi allerede har. Et eksempel på, at man med få ressourcer kan opnå en kæmpe biodiversitetseffekt. Og så er det let at skalere – og let at kopiere.*

Hvilken læring har kommunekonkurrencen givet, som kan bruges fremadrettet i kommunens(-ernes) naturindsatser?

At et politisk pres fra Miljøministeriet virker som en god løftestang, når der skal tænkes nyt – politisk og forvaltningsmæssigt.

Beskriv/illustrer kommunens bedste, billigste og delbare VILDE råd, som andre kommuner kan lade sig inspirere af:

Arbejd tværfagligt for at sikre en bred enighed i arbejdet med at bevare kommunens egne risikotræer, inddrag og lyt til eksperterne - og sørg for god og inspirerende formidling til private haveejere, så de føler sig hjulpet til at gøre lade det store træ stå hjemme i haven.